

Datum

29.6.2022

Diarienummer

531/03.04.04.04.19/2020

OFFENTLIG KUNGÖRELSE

Vasa förvaltningsdomstols beslut i ett besvärssärende enligt miljöskyddslagen och marktäktslagen

Dagen då kungörelsen har publicerats på Vasa förvaltningsdomstols webbplats

29.6.2022

Dagen för delfående av beslutet

Enligt 62 a § 3 momentet i förvaltningslagen anses delfäendet ha skett den sjunde dagen efter publiceringstidpunkten.

Dagen för delfående av beslutet är **6.7.2022**.

Ärende

Vasa förvaltningsdomstols beslut 29.6.2022 nr 780/2022 om besvär i ett miljötillståndsärende, som har gällt gemensamt tillstånd för täktverksamhet enligt marktäktslagen för tagande av marksubstans och om miljötillstånd för brytning av berg och krossning av stenmaterial samt om tillstånd för tagande av moränjord och mottagning av natursten, Pedersöre.

Den som ansöker om tillstånd

R&R Frostdahl Ab

Hur kungörelsen och beslutet hålls offentligt tillgängliga

Denna kungörelse och beslutshandlingen hålls offentligt tillgängliga under tiden **29.6.2022 – 5.8.2022** på Vasa förvaltningsdomstols webbplats på adressen

<https://oikeus.fi/hallinto-oikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/index/hallinto-oikeudenkuulutukset/paatoskuulutukset.html>

Anvisningar för överklagande och besvärstiden

Anvisningar för hur man överklagar finns i den del av beslutet som gäller överklagande samt i den besvärсанvisning som finns som bilaga till beslutet. **Besvärstidens sista dag är 5.8.2022**

Päiväys
29.6.2022

Diaarinumerot
531/03.04.04.04.19/2020

JULKINEN KUULUTUS

Vaasan hallinto-oikeuden päätös ympäristönsuojelulain ja maa-aineslain mukaisessa valitusasiassa

Kuulutuksen julkaisupäivä Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla

29.6.2022

Päätöksen tiedoksisaantipäivä

Hallintolain 62 a §:n 3 momentin mukaan päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä julkaisemisajankohdasta.

Päätöksen tiedoksisaantipäivä on **6.7.2022**.

Asia

Vaasan hallinto-oikeuden päätös 29.6.2022 nro 780/2022, valitus maa-aines- ja ympäristölupa-asiassa, Maa-ainesten ottamiseen ja ympäristöluvasta kallion louhintaan ja kalliokiviaineksen murskaukseen sekä moreenimaan ottamiseen ja luonnonkiven vastaanottamiseen, Pedersöre.

Luvan hakija

R&R Frostdahl Ab

Kuulutuksen ja päätösasiakirjan nähtävilläpito

Tämä kuulutus ja päätösasiakirja pidetään nähtävillä **29.6.2022 – 5.8.2022**

Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla osoitteessa:

<https://oikeus.fi/hallinto-oikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/index/hallinto-oikeudenkuulutukset/paatoskuulutukset.html>

Muutoksenhakuohjeet

Ohjeet valituksen tekemiseen löytyvät kuulutetun päätöksen muutoksenhakua koskevasta osasta sekä siihen liitetystä valitusosoituksesta. Valitusaika päättyy **5.8.2022**.

29.6.2022

Dnr. 531/03.04.04.04.19/2020

Ärende Tillståndsärende som är föremål för gemensam handläggning enligt miljöskyddslagen och marktäktslagen

Ändringssökande och tillståndssökande

R&R Frostdahl Ab

Överklagat beslut

Miljö- och byggnadsnämnden i Pedersöre kommun 18.3.2020
(10.3.2020 § 31)

Miljö- och byggnadsnämnden har beslutat att inte bevilja R & R Frostdahl Ab tillstånd för täktverksamhet enligt 4 § i marktäktslagen och miljötillstånd enligt 27 § i miljöskyddslagen för verksamhet som berör tagande av marksubstans (berg), brytning av berg, krossning av bergsmaterial samt tagande av moränjord på fastigheten Palmberg 599-401-1-121 i Bennäs, Pedersöre kommun.

Tillståndsprövning

Tillstånd beviljas inte för tagande av marksubstans och miljötillstånd för tagning och krossning av berg, eftersom verksamheten inte enligt ansökan kan ordnas enligt kraven i marktäktslagen och miljöskyddslagen samt i de förordningar som har utfärdats med stöd av dem. Buller-, damm- och övriga fysiska olägenheter som verksamheten eventuellt medför för boendemiljön kan regleras med givande av tillståndsbestämmelser. Bestående ingrepp i naturen och äventyrande av den biologiska mångfalden kan däremot inte regleras genom tillståndsbestämmelser.

De negativa bestående konsekvenserna som verksamheten medför överstiger nyttoeffekterna för näringslivet under den relativt korta period som marktäktsverksamheten skulle ske.

Pedersöre kommun har redan för 16 år sedan uttryckt en åsikt att Tornberget borde skyddas som rekreationsområde.

Motivering till avgörandet

Marktäktsverksamhet får inte enligt marktäktslagens 3 § leda till eller placeras så att en vacker landskapsbild därigenom fördärvas att naturförhållandena genomgår betydande eller omfattande skadliga förändringar.

Vacker landskapsbild och betydande skönhetsvärden i naturen kan definieras och fastställas att ha ett skönhetsvärde om detta är den lokala befolkningens allmänna åsikt.

Den lokala befolkningen har uttryckt sin åsikt i och med att ett 50-tal personer och ett par föreningar har lämnat in anmärkningar/åsiktsyttringar inom kungörelsetiden. Dessutom har cirka 800 personer skrivit under invånarinitiativet "Rädda Tornberget" där underskrivarna anser att bergsområdet som utgör Bennäs bys enda rekreationsområde är ett vackert landskapsområde med vildmarkskaraktär, vilket bör bevaras för skogsbruk, jakt, bärplockning och allmänt friluftsliv.

I närheten, på cirka 400 meters avstånd från det ansökta marktäktsområdet, har observerats ett område som använts i många år som spelplats av flera tjädertuppar. Jaktföreningen har hållit tjädern fredad i området över 20 år för att få upp tjäderbeståndet, med en noterad ökning som följd. En marktäkt och bergskross utgör ett bestående ingrepp i naturen som förändrar miljön och kan inverka skadligt på den lokala populationen av tjäder.

Miljöförvaltningens anvisningar om marktäkt håller på att uppdateras och senaste vår gavs ett utkast ut (luonnos 4/2019 kapitel 1.3) där man poängterar att syftet med marktäktslagen är att utvinna material på ett sätt som främjar miljömässig hållbarhet utan att äventyra den biologiska mångfalden för kommande generationer.

NTM-centralens naturskydds-enhet anser att naturvärdena i området är betydande och att täktverksamheten därför skulle ha en negativ inverkan på områdets rekreationsbruk. NTM-centralen konstaterar, i sina utlåtanden, att med hänvisning till ansökan och de utredningar som erhållits kan verksamheten orsaka olägenhet för såväl naturen och landskapsbilden som för bosättning och miljö.

Det planerade täktområdet har av tidigare markägare varit fredat i det statliga METSO-programmet under 10 års tid, vars handlingsplan under pågående period (2014–2025) är att stabilisera en gynnsam utveckling av den biologiska mångfalden i skogarna. Vid en exploatering av området skulle de naturvärden som bibehållits intakta under många år förstöras.

Enligt marktäktslagen får inte täktverksamhet försvåra att området används för det ändamål för vilket det har reserverats i en kommunal plan samt att verksamheten inte fördärvar landskapsbilden. Fastställd planläggning finns inte för området vid avgörande av beslutet. Kommunstyrelsen har 20.1.2020 fattat beslut om att den strategiska generalplanen för arbetsplatskorridorernas avgränsning utvidgas till att omfatta det ansökta marktäktsområdet. Ifall

tillstånd för täktverksamhet samt krossning av berg beviljas på området i nuläge föregås den kommande kommunala planläggningen.

Beviljande av marktäkt på området kan försvåra att den i landskapsplanen angivna riktgivande friluftsleden inte kan förverkligas.

Tornbergets skogsväg utgör trafikförbindelse till det ansökta området. Enligt lagen om enskilda vägar (560/2018) 3 (definitioner) är en skogsväg huvudsakligen avsedd för de transporter som skogsbruket kräver. Kontinuerlig tung transport av material från täktområdet under alla årstiders varierande vägförhållanden kan inte anses motsvara normalt skogsbruk.

Yrkanden i förvaltningsdomstolen

R&R Frostdahl Ab har yrkat att miljö- och byggnämndens beslut ska upphävas och att ansökan ska beviljas.

Som motivering har bland annat framställts att en sakenlig täktplan har framlagts. Täktplanen strider inte mot de begränsningar som angivs i 3 § i marktäktslagen.

Tornbergsområdet har inventerats av Geologiska forskningscentralen (GTK) och innehåller enligt Österbottniska förhållanden bergsmaterial av mycket god kvalitet. Området finns med på Finlands miljöcentrals (SYKE) karta över fyndigheter. Täktområdet ligger till stor del på ett område som i POSKI-projektet (samordning av grundvattenskyddet och stenmaterialförsörjningen) har ansetts lämpa sig för marktäkt.

Närmaste störningskänsliga objekt är en pälsfarm på cirka 2 km avstånd i norr och en bostad på cirka 2,6 km avstånd i nordväst, samt en friluftsled med grilltak norr om den planerade täkten. Friluftsleden går som närmast på cirka 280 m avstånd. Lägenheten har vägrätt via en befintlig enskild väg, Tornberg skogsväg.

Täkten har planerats på tillräckligt avstånd från störningskänsliga objekt. Skyddszoner har inplanerats enligt miljömyndigheternas nyaste anvisningar. Tillståndssökanden kommer att delta i skogsbilvägens väghållning. Produkterna omfattas av CE-märkning, vilket ställer kvalitetskrav på utvinning, tillverkning, maskiner och miljöhänsyn. Verksamhet som medför buller (borrning, sprängning, skutknackning, krossning) har planerats nere i täkten för att minimera buller. Sprängning utförs inte under våren och försommaren. Eftervården har planerats så, att området påverkar landskapsbilden i så liten grad som möjligt.

Beslutande organ har inte kunnat fungera objektivt på grund av att det på sociala medier grundats ett invånarinitiativ, som motsatt sig beviljande av tillstånd. Invånarinitiativ skall hanteras av politiska organ.

Den kommunala autonoma självbestämmanderätten är nästan helt utestängd i miljö- och marktäktstillståndsärenden. Beslutet ska bygga endast på juridiska

sakargument utan beaktande av lokalpolitiska eller ekonomiska för- eller nackdelar.

Enligt tillståndsbeslutet finns en riktgivande friluftsled från Bennäs centrum genom Tornbergsområdet till Kovjoki utmärkt i Österbottens landskapsplan 2030. Enligt ändringssökandens uppfattning är leden utmärkt bredvid området längs Tornberg skogsväg.

Den kompletterade naturinventeringen innehåller motstridiga uppgifter om tjädern och dess spelplatser. Information har utelämnats från och förvrängs i beredningen av ärendet.

Kommunstyrelsen har 20.1.2020 fattat beslut om att "den strategiska generalplanen för arbetsplatskorridorernas avgränsning utvidgas till att omfatta det ansökta marktäktområdet". Detta beslut har tillkommit nästan ett år efter att ansökan blivit anhängiggjord. Markägare har veterligen inte hörts i ärendet. Friluftsledens förverkligande försvåras inte av verksamheten.

Ändringssökanden har vidare hänvisat till högsta förvaltningsdomstolen beslut HFD:2016:93 och HFD:1998:83.

Handläggning i förvaltningsdomstolen

Miljö- och byggnadsnämnden i Pedersöre kommun har i sitt utlåtande bland annat framställt att med beaktande av vad som framkommit i utlåtanden, inkomna anmärkningar och åsiktsyttringar har tillståndsmyndigheten efter omröstning vid miljö- och byggnadsnämndens möte 10.3.2020 ansett att förutsättningarna för marktäktverksamhet och miljötillstånd inte uppfylls. Den planerade förläggningsplatsen är inte lämplig då den skadliga inverkan på naturen och landskapsbilden inte kan anses vara ringa.

Kommunstyrelsen i Pedersöre kommun har i sitt bemötande framställt att besvären ska förkastas.

Kommunstyrelsen har konstaterat bland annat att kommunstyrelsens planläggningssektion i sitt utlåtande om tillståndet 8.4.2019 § 30 inte kunnat ta ställning till tillståndet för den tilltänkta verksamheten eftersom området inte är planlagt och områdets framtida markanvändning inte är utredd. Kommunstyrelsen framförde i ett utlåtande till Österbottens förbund 18.10.2004 att Tornberget bör reserveras som ett rekreationsområde i landskapsplanen. Detta skedde inte med motiveringen att rekreationsområdet endast har lokal betydelse. I landskapsplanen har en riktgivande friluftsled anvisats i Tornbergets näromgivning. Det invånarinitiativ som lämnades in till kommunfullmäktige 18.2.2020 stärker uppfattningen om att rekreationsområdet är ett viktigt rekreationsområde av lokal betydelse. Kommunen fattade beslut om planläggning av området. 20.1.2020 § 7.

Planläggningssektionen har i sitt utlåtande konstaterat att kommunen genom en planläggningsprocess ska ta ställning till en eventuell marktäkt på området

innan ett tillstånd beviljas. Kommunstyrelsen ansluter sig till planläggningssektionens ståndpunkt.

Hälsoskyddsmyndigheten i Pedersöre / Social- och hälsovårdsverket i staden Jakobstad har meddelat att den inte ger bemötande i ärendet.

Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten (NTM-centralen) har upprepat vad den tidigare har utlåtut i ärendet samt konstaterat bland annat följande:

Vid Tornberget finns i huvudsak talldominerad skog i naturligt eller nära naturligt tillstånd med mycket gammalt trädbestånd. I skogen förekommer skogbevuxna myrsänkor. Områdets areal är tiotals hektar, vilket innebär att det är ett exceptionellt omfattande område som i huvudsak undgått skogsbruk.

Enligt anvisningen för hållbart bruk av marks substanser (Miljöförvaltningens anvisningar 2020:24) kan livsmiljöer som är särskilt viktiga för mångfalden enligt 10 § i skogslagen i tillämpliga delar också anses vara speciella naturförekomster som avses i 3 § i marktäktslagen. Klippställarna och myrsänkorna på ifrågavarande fastighet har varit fredade på viss tid genom ett avtal om miljöstöd som ingåtts med skogscentralen. I skogsdatan har området märkts ut som övrig värdefull livsmiljö. Med detta avses objekt som inte är skyddade enligt naturvårds- eller skogslagen, men som tillsammans med sådana objekt kan bilda enhetliga koncentrationer av livsmiljöer. Exempelvis finns det i den norra delen av den nu aktuella fastigheten en trädfattig myr som avses i 10 § i skogslagen och som hör nära ihop med den omgivande övriga värdefulla livsmiljön. Ifrågavarande klippställs- och skogsområden samt skogbevuxna myrsänkor uppfyller inte skogslagens kriterium om trädfattighet eller ringa skogsekonomisk betydelse, men ur naturskyddssynvinkel är de till och med värdefullare än motsvarande i 10 § i skogslagen avsedda trädfattiga myrar och berg i dagen som i virkesproduktionshänseende avkastar mindre än lavmoar.

I jordmånen på fastighet 599-401-1-121 förekommer mineral- och torvjord samt hållar. På basis av uppgifterna i skogsdatan är trädbeståndet 120–180 år gammalt. På basis av ett fältbesök på området 17.11.2020 representerar skogsbeståndet främst naturtyperna skogbevuxna berg samt gamla torra och karga moar. Dessa naturtyper på moar har bedömts vara akut hotade (CR) i södra Finland och starkt hotade (EN) i hela landet. På basen av en utredning av områdets fågelbestånd förekommer på området den starkt hotade talltitan (*Poecile montanus*) och den sårbara tofsmesen (*Lophophanes cristatus*), vilka är karakteristiska för dessa naturtyper.

Med beaktande av omfattningen av det i naturligt tillstånd varande bergsområdet, de värdefulla livsmiljöerna och de hotade naturtyperna och arterna som förekommer i området, kan bergsområdet anses vara en speciell naturförekomst som avses i 3 § i marktäktslagen.

I motiveringarna för beslutet som besväret gäller konstateras att cirka 800 personer har skrivit under ett invånarinitiativ, där undertecknarna framför att

Tornbergets område är ett vackert landskapsområde med vildmarkskaraktär. Skogbevuxna naturobjekt i naturligt tillstånd kan i allmänhet anses ha betydande skönhetsvärden. På basis av detta kan Tornbergets område anses ha en vacker landskapsbild och betydande skönhetsvärden hos naturen som avses i 3 § i marktäktslagen.

Den planerade transportleden för marksubstanserna har betecknats som riktgivande friluftsled i Österbottens landskapsplan 2030. Den planerade transporten äventyrar förverkligandet av planen.

Med beaktande av Tornbergets naturliga tillstånd och omfattning kan området anses ha betydelse på till och med landskapsnivå särskilt ur naturvärdessynpunkt, men även från rekreations- och landskapsbildssynpunkt. Planeringsområdet lämpar sig inte för marktäkt på grund av de gränser som ställs upp i 3 § i marktäktslagen och i beteckningarna i Österbottens landskapsplan.

Planläggningssektionen i Pedersöre kommun har i sitt bemötande bland annat framställt att en riktgivande friluftsled är anvisad i Österbottens landskapsplan 2030. Kommunen har fattat beslut om planläggning 20.1.2020. Om man inom ramen för planläggningen kommer fram till att en bergstäkt och ett område för rekreation inte är förenliga tar kommunen ställning till vilken verksamhet som ska finnas på området i framtiden.

Ändringssökanden har i sitt genmäle bland annat anfört att den rekreation som finns norr om skiftet har beaktats i täktplanen genom att utelämnas det bergsområde som finns i norra ändan av skiftet från täktområdet. Verksamhet söder om Tornberget torde inte försvåra generalplaneförfarande för arbetsplatskorridorer invid väg 68 och riksväg 8.

Täktområdet har planerats så att inverkan på natur och landskapsbild blir så liten som möjligt. Norra delen av skiftet som omfattas av äldre martallskog har utelämnats, fastän den största bergsmängden finns där. Området är ekonomiskog, men på ekonomiska grunder har martallskogen på berget samt myrskogen tidigare utelämnats från hyggen, vilket nu gynnar naturvärdena. Friluftsleden har delvis märkts ut längs en befintlig skogsbilväg, som redan från början är tänkt för tung trafik och vars skötsel ändringssökanden deltar i enligt användning. En riktgivande friluftsled som har märkts ut ovanpå en befintlig skogsbilväg kan inte försvåra planläggningen. Friluftsleden har inte angivits på det planerade täktområdet.

Förvaltningsdomstolens avgörande

Förvaltningsdomstolen avslår besvären.

Motivering

Tillämpade rättsnormer

Enligt 3 § 1 momentet i marktäktslagen får i denna lag avsedda substanser inte tas så att 1) en vacker landskapsbild därigenom fördärvas, 2) betydande skönhetsvärden hos naturen eller speciella naturförekomster förstörs, 3) naturförhållandena genomgår betydande eller omfattande skadliga förändringar, eller 4) kvaliteten på vattnet eller vattenavgivningskapaciteten i ett viktigt eller annat för vattenförsörjning lämpligt grundvattenområde äventyras, om ett tillstånd enligt vattenlagen inte föreligger.

Enligt 6 § 1 momentet i marktäktslagen ska tillstånd till täktverksamhet beviljas, om en sakenlig täktplan har framlagts och täktverksamheten eller regleringen av den inte står i strid med de i 3 § angivna begränsningarna. Då frågan prövas ska även verkningarna av tillståndsbestämmelserna beaktas.

Enligt 48 § 2 momentet i miljöskyddslagen ska miljötillstånd beviljas om verksamheten uppfyller de krav som ställs i denna lag och i avfallslagen samt i de bestämmelser som har utfärdats med stöd av dem.

Enligt 3 momentet i samma paragraf ska vid avgörandet av ett tillståndsärende naturvårdslagen och vad som föreskrivs med stöd av den iakttas.

Enligt 49 § 4 punkten i miljöskyddslagen krävs det för att miljötillstånd ska kunna beviljas att verksamheten, med beaktande av tillståndsvillkoren och verksamhetens placering, inte i sig eller tillsammans med andra verksamheter leder till försämring av speciella naturförhållanden eller äventyrar vattenförsörjningen eller någon annan från allmän synpunkt viktig användningsmöjlighet inom det område som påverkas av verksamheten.

Utredning i ärendet

Ansökan gäller brytning och krossning av berg, tagande av moränjord samt mottagning av ren fyllnadsjord och natursten på ett nytt marktäktområde söder om Tornberget. Täktområdets areal är 8,4 hektar varav 7,1 hektar utgör bergtäkt och 1,3 hektar moräntäkt.

Enligt NTM-centralens bemötande till förvaltningsdomstolen så förekommer i jordmånen på fastigheten mineral- och torvjord samt hållar. Enligt uppgifterna i skogsdatan är trädbeståndet 120–180 år gammalt. NTM-centralen gjorde 17.11.2020 ett fältbesök på området. Skogsfigurerna representerar främst naturtyperna skogsbevuxna berg samt gamla torra och karga moar. Dessa naturtyper på moar har bedömts vara akut hotade (CR) i södra Finland och starkt hotade (EN) i hela landet.

Enligt den naturinventering (Essnature 6.3.2019) som gjorts på området så finns inget skyddsområde i närheten av den planerade marktäkten. Avståndet till närmaste Natura-område är cirka 8,5 km. Av det planerade området består nästan 13 hektar av skogsfastighetens totala areal på 18,3 hektar av mycket gammal hållmarkstallskog som växer på berg i dagen. Hela detta område är i naturtillstånd och mycket representativt för naturtypen. Av marktäktens totala areal på cirka 7 hektar utgörs närmare 5 hektar av denna gamla naturskog.

Enligt inventeringen av fåglar och tjäderspelplatsen kring Tornberget (Essnature augusti 2019) är fågelfaunan typisk för karga hållmarkstallskogar och består av vanliga arter. Några av arterna som påträffades på området är den starkt hotade talltitan och den sårbara tofsmesen. Både talltitan (2 par) och tofsmesen (1 par) häckade i naturliga hålträd.

Inom det inventerade området förekommer en medelstor tjäderspelplats där det årligen spelar 3–5 tjädertuppar. Den planerade bergkrossen ligger på 400 meters avstånd från spelplatsen och utgör med allra största sannolikhet ett revir för åtminstone en tjädertupp.

Rättslig bedömning

Den utredning som bifogats ansökan är tämligen knapphändig beträffande naturförhållandena på området. Förvaltningsdomstolen anser dock att den tillgängliga utredningen i kombination med NTM-centralens bemötande ger tillräckligt med information för att naturförhållandena på det planerade marktäktområdet kan bedömas med tillräcklig precision.

Enligt 3 § 1 momentet 2 punkten och 6 § 1 momentet i marktäktlagen är förstöring av speciella naturförekomster i sig ett hinder för beviljande av marktäktstillstånd. Enligt 49 § 4 punkten i miljöskyddslagen utgör en försämring av speciella naturförhållanden på motsvarande sätt ett hinder för beviljande av miljöstillstånd.

Enligt regeringens proposition till riksdagen med förslag till miljöskyddslag och till lagar om ändring av vissa lagar som har samband med den (RP 214/2013 rd) betraktas förekomster av sådana utrotningshotade arter och biotoper som inte omfattas av skydd enligt naturvårdslagen som speciella naturförekomster. I samma proposition sägs att i 49 §:n i miljöskyddslagen föreskrivs om förutsättningarna för beviljande av miljöstillstånd på samma sätt som i 42 §:n i den tidigare miljöskyddslagen (86/2000). I regeringens proposition till riksdagen med förslag till revidering av miljöskydds- och vattenlagstiftningen (RP 84/1999 rd) avses med speciella naturförhållanden den helhet som de unika naturvärdena inom ett område utgör. Ett speciellt naturförhållande kan till exempel bestå i ett vattenområde som har bevarats i naturligt tillstånd och exceptionellt rent. Också de värden som ett område representerar från forskningens synpunkt kan leda till att dess naturförhållanden anses vara speciella.

Högsta förvaltningsdomstolen har i sitt avgörande HFD:2022:38 bland annat framfört att öringpopulationen i Nuorttijoki var en av de sista långvandringstammarna i Finland som förökar sig helt på naturlig väg. Arten kunde anses vara beroende av vattensystemets särdrag. Nuorttijokis ekosystem utgjorde en tydligt avgränsad helhet av naturvärden och måste därför anses vara ett sådant i miljöskyddslagen avsett speciellt naturförhållande vars försämring inte kan godkännas. I sitt avgörande HFD:2017:176 avslog högsta förvaltningsdomstolen en ansökan om miljöstillstånd för torvtäkt bland annat på den grunden att från havsöringens och flodpärlmusslans synvinkel kunde

den ekologiska helhet som bildades av Lappfjärds å-Storås huvudfåra jämte bifåror anses utgöra ett speciellt naturförhållande.

Med beaktande av att det inte finns skäl att behandla flodekosystem och skogsekosystem olika måste ett skogsekosystem med motsvarande naturvärden också anses vara ett speciellt naturförhållande. Med beaktande av vad som å ena sidan sagts om speciella naturförhållanden i RP 84/1999 rd och å andra sidan sagts om speciella naturförekomster i RP 214/2013 rd måste ett sådant skogsekosystem som anses vara ett i miljöskyddslagen avsett speciellt naturförhållande även anses vara en i marktäktslagen avsedd speciell naturförekomst.

Tornbergets skogsområde är ett tämligen omfattande (10 ha) skogsområde, där inga betydande skogsvårdsåtgärder har vidtagits under de senaste 120–180 åren. Skogsområdet kan därför anses vara ett urskogsområde, som på basen av NTM-centralens utlåtande kan anses vara i utmärkt skick. En väsentlig del av denna biotyp är rötträd, som utgör en betydande och i ekonomiskogor ovanlig livsmiljö.

Skogsfigurerna representerar främst naturtyperna skogsbevuxna berg samt gamla torra och karga moar, vilka i Södra Finland är akut hotade på moar. I detta sammanhang avses med Södra Finland allt söder om Lappland, det vill säga bland annat Pedersöre. Kännetecknande fågelarter för dessa naturtyper är bland annat den starkt hotade talltitan och den sårbara tofsmesen, vilka enligt fågelinventeringen båda häckar på området.

På ovan framställda grunder anser förvaltningsdomstolen att Tornbergets skogsområde är en tydligt avgränsad ekologisk helhet som består av en i naturligt tillstånd och utmärkt skick varande urskog. På området har observerats flera hotade arter som är beroende av Tornbergets särskilda miljöförhållanden. Det är således frågan om en i marktäktslagen avsedd speciell naturförekomst och ett i miljöskyddslagen avsett speciellt naturförhållande. Om det planerade marktäktsprojektet förverkligas skulle detta oundvikligen leda till att den speciella naturförekomsten förstörs, vilket inte kan godkännas. Förstörelsen kan inte förhindras genom tillståndsbestämmelser. Vidare skulle verksamhetens utsläpp leda till att de speciella naturförhållandena på täktområdet och i dess närhet försämras, vilket inte heller kan godkännas. De i marktäktslagen och miljöskyddslagen stadgade förutsättningarna för beviljande av tillstånd för den planerade verksamheten är således inte uppfyllda. R & R Frostdahl Ab:s besvär måste därför avslås.

Tillämpade lagrum

De i motiveringarna nämnda

Delgivande av beslutet

Beslutet har delgivits genom offentlig kungörelse.

Meddelande om beslutet

Kommunstyrelsen i Pedersöre skall utan dröjsmål sätta upp meddelande om detta beslut genom att publicera information om kungörelsen med iakttagande av 108 § i kommunallagen. Informationen om publicering av kungörelsen ska hållas tillgänglig minst under den tid under vilken man kan överklaga beslutet genom besvär.

Överklagande

Ändring i detta beslut sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd. Besvärsskriften ska tillställas högsta förvaltningsdomstolen inom 30 dagar från den dag beslutet givits eller senast **5.8.2022**.

Besvärсанvisning finns bifogad som bilaga HallJKR (01.20).

Förvaltningsdomstolens sammansättning

Ärendet har avgjorts av förvaltningsdomstolens överdomare Riikka Mäki och lagfarna förvaltningsrättsdomaren Patrick Sahlström samt förvaltningsrättsdomarna inom det naturvetenskapliga området Kirsti Poikonen och Saara Juopperi.

Föredragande

Mia Koski-Träskvik

Detta beslut är elektroniskt verifierat i förvaltningsdomstolens ärendehanteringssystem.

Distribution

Beslut och avgift

R&R Frostdahl Ab, rättegångsavgift 260 euro
(Till förvaltningsdomstolens beslut bifogas en anvisning om hur man begär omprövning av rättegångsavgiften.)

Avskrift utan avgift

Miljövårdsmyndigheten i Pedersöre kommun

Hälsoskyddsmyndigheten i Pedersöre kommun

Kommunstyrelsen i Pedersöre

Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten
Ansvarsområdet för miljön och naturresurserna

Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland

Finlands miljöcentral

Domstolens kontaktuppgifter

Vasa förvaltningsdomstol
Korsholmsplanaden 43, 4 vån. (PB 204), 65101 Vasa
E-post: vaasa.hao@oikeus.fi
Telefonnummer: 029 56 42780

Förvaltnings- och specialdomstolarnas e-tjänst:
<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/sv>

Uppgifter gällande behandlingen av personuppgifter och dataskydd finns:
tillgängliga på <https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/sv/>

BESVÄRSANVISNING

Förvaltningsdomstolens beslut får överklagas genom skriftliga besvär hos **högsta förvaltningsdomstolen**, om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

Grunderna för beviljande av besvärstillstånd

Enligt 111 § 1 mom. i lagen om rättegång i förvaltningsärenden ska besvärstillstånd beviljas om

- 1) det med avseende på lagens tillämpning i andra liknande fall eller för en enhetlig rättspraxis är viktigt att ärendet avgörs av högsta förvaltningsdomstolen,
- 2) det finns särskilda skäl för högsta förvaltningsdomstolen att avgöra ärendet på grund av att det i ärendet skett ett uppenbart fel, eller
- 3) det finns något annat vägande skäl för att bevilja besvärstillstånd.

Besvärstillstånd kan också beviljas i fråga om endast en del av förvaltningsdomstolens överklagade beslut.

Besvärstid

Förvaltningsdomstolens beslut har getts genom offentlig kungörelse. Beslutet har publicerats på Vasa förvaltningsdomstols webbplats den dag som framgår av första sidan av beslutet. Delfäendet av beslutet anses ha skett den sjunde dagen efter att kungörelsen publicerades. Besvär ska inlämnas **inom 30 dagar** från dagen för delfäendet av förvaltningsdomstolens beslut, sagda dag inte medräknad.

Besvärsskriftens innehåll

I besvären, som ska innehålla en ansökan om besvärstillstånd, ska följande anges:

- ändringssökandens namn och kontaktuppgifter inklusive uppgift om postadress och eventuell annan adress till vilken handlingar som hänför sig till rättegången kan sändas (processadress); om talan förs av ändringssökandens lagliga företrädare eller ombud, ska också dennes kontaktuppgifter uppges
- det beslut i vilket ändring söks (det överklagade beslutet)
- den grund på vilken besvärstillstånd begärs samt de skäl på vilka grunden för meddelande av besvärstillstånd föreligger
- till vilka delar ändring söks i beslutet och vilka ändringar som yrkas (yrkandena)
- grunderna för yrkandena
- vad besvärsrätten grundar sig på om det överklagade beslutet inte avser ändringssökanden själv.

Medan besvären är anhängiga ska högsta förvaltningsdomstolen utan dröjsmål underrättas om ändringar i kontaktuppgifterna. Om flera personer anför besvär tillsammans, kan det i besvären anges att en av dem är kontaktperson.

Besvärsskriftens bilagor

Till besvären ska följande fogas:

- förvaltningsdomstolens beslut med besvärsanvisning
- utredning om när ändringssökanden har fått del av beslutet, eller annan utredning om när besvärstiden börjat löpa
- de handlingar som ändringssökanden åberopar som stöd för sina yrkanden, om dessa inte redan tidigare har lämnats till myndigheten.

Ombudet ska visa upp en skriftlig fullmakt såvida inte samma person har uppträtt som ombud vid en tidigare handläggningsfas eller ombudet är advokat, offentligt rättsbiträde eller ett rättegångsbiträde med tillstånd.

Inlämnande av besvär

Besvär ska inom besvärstiden lämnas till högsta förvaltningsdomstolen. Besvären ska vara framme senast den sista dagen av besvärstiden före utgången av ämbetsverkets öppettid. Detta gäller också då besvären inlämnats via förvaltningsdomstolarnas e-tjänst eller per e-post. Besvären och bilagorna kan inlämnas via förvaltningsdomstolarnas e-tjänst. Besvär som inlämnats via e-tjänsten eller per e-post behöver inte inlämnas i pappersform. Handlingarna sänds per post eller elektroniskt på avsändarens ansvar.

Högsta förvaltningsdomstolens kontaktuppgifter:

Postadress:	Högsta förvaltningsdomstolen PB 180, 00131 Helsingfors
e-post:	korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi
Besöksadress:	Paasivuorigatan 3, 00530 Helsingfors
Telefon:	029 56 40200
Fax:	029 56 40382
Öppethållningstid:	vardagar kl 8.00–16.15
Förvaltnings- och specialdomstolarnas e-tjänst:	https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet